

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากงานประจำสู่งานวิจัย (R2R) ครั้งที่ 8

“R2R สร้างสรรค์ สู่การเปลี่ยนแปลง”

วันพุธที่ 22 กรกฎาคม 2558

ณ ชั้น 2 อาคารศูนย์การประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “R2R สร้างสรรค์ สู่การเปลี่ยนแปลง”

เวลา 09.40 – 10.30 น. ห้อง Grand Diamond Ballroom

เอกกนก พนาดำรง

สังกัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

วิทยากร ศ.เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี

“การเปลี่ยนแปลงสู่การสร้างสรรค์” การเปลี่ยนแปลงคือการเปลี่ยนสิ่งต่างๆ จากสภาพเดิมที่เป็นอยู่ ให้เป็นสิ่งที่ใหม่ที่ดีขึ้น แต่จะเกิดขึ้นได้ยาก สาเหตุจากสภาวะวิกฤตใหญ่ 6 ประการ ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ศิลธรรม และการพัฒนาคุณภาพคน ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

“ณ ชายขอบแห่งความเป็นจริง” ปัญหาแก้เท่าไรก็แก้ไม่ได้ สาเหตุเกิดจากองค์กรต่างๆ ที่อยู่นอกชายขอบความเป็นจริง เช่น รัฐบาล มหาวิทยาลัย สื่อมวลชน ธุรกิจ ศาสนา กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งในความเป็นจริงองค์กรจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจาก “มีการนำความรู้ไปใช้ โดยไม่ได้เรียนรู้” ดังนั้น R2R จะเป็นการเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติและความเป็นจริง แตกต่างจากการอ่านหนังสือ เพราะการอ่านหนังสือเป็นการเรียนรู้นอกขอบความเป็นจริงไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติ เมื่อมาดู R2R พบว่า เป็นพลังสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คนที่จะรู้ดี คือคนที่อยู่ในสภาพจริง เกิดเป็น *ลัทธิภูมิโกล* คือ *พึงรู้ได้ด้วยตัวเอง* ทำให้เกิดสภาวะความรู้ทางกาย ทางจิต กาย สังคมและปัญญา ดังนั้น การเรียนรู้จากชีวิตจริง ปฏิบัติจริง คือ “หัวใจของการเปลี่ยนแปลง” โดยงานประจำที่เกิดจากชีวิตจริง ปฏิบัติจริง จะทำให้ได้ผลจริง R2R เป็นการวิจัยทำให้ชีวิตและการปฏิบัติดีขึ้น ทำให้ได้ผลมากขึ้น เพราะการศึกษาคือชีวิต สุดท้ายทำให้ฉลาดขึ้น มีความสุขมากขึ้น รักกันมากขึ้น ซึ่งคนที่อยู่ชายขอบแห่งความเป็นจริงไม่รู้ ส่วนการรู้จริง ปฏิบัติจริง พึงรู้ได้ด้วยตัวเอง เกิดจากสภาวะที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านสังคม ปัญญา กาย และจิตใจ สิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดกลุ่มคนทำงาน (Community of practice) ที่มีความเสมอภาค ภารดรภาค และทำให้เกิดความสุขตามมา

R2R ทำให้เกิดอิสรภาพ เกิดไม่ตรีจิต เกิดความรัก เป็นการเรียนรู้ที่ดี เป็นสิ่งที่ประเสริฐสุดของมนุษย์ ดังนั้น งานประจำคืออริยะจึงเป็นไม่ใช่งานที่มีคุณค่าต่ำ แต่เป็นงานที่เจริญ

“โครงสร้างสังคมกำหนดพฤติกรรม” เมื่อโครงสร้างอำนาจแนวดิ่ง มีการเรียนรู้น้อย มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น การอุ้งงาน โกงของหลวง พุดโกหกมดเท็จ เป็นต้น ทำให้บ้านเมืองพัฒนาและแก้ปัญหาไม่ได้ เป็นส่วนที่กระทบสมองและพฤติกรรม โดยสมองส่วนหน้า คือ ส่วนที่ทำให้เกิดปัญญาและจริยธรรม และสมองส่วนหลังเป็นส่วนที่ทำให้เกิดพฤติกรรมคดโกง มีการเรียนรู้น้อย ตีฉันทินหาผู้อื่น เป็นต้น แต่เมื่อเกิดการ

เปลี่ยนแปลงที่เป็นโครงสร้างแนวราบ เช่น กลุ่มเครือข่าย R2R ได้สร้างพลังจิตสำนึก พลังสังคม และพลังปัญญา เกิดโครงสร้างที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เปรียบเสมือนโครงสร้างของเซลล์สมองที่จัดว่าเป็นสิ่งที่วิจิตรที่สุดในโลก ทรงประสิทธิภาพ มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้ง R2R จึงเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคม

จากยุคสมัยแห่งพลังอำนาจที่ 3 แบ่งเป็น 1) พลังอำนาจรัฐ หรือรัฐธรรมาภาพ 2) พลังอำนาจเงิน หรือธรรมาภาพ ซึ่ง 2 พลังอำนาจนี้จะแก้ปัญหาที่ยุ่ยากซับซ้อนไม่ได้ เพราะเป็นพลังแห่งการใช้อำนาจดิบๆ และ 3) พลังอำนาจทางสังคม หรือ สังคมนามภาพ เป็นพลังจิตสำนึก พลังสังคม พลังปัญญา ที่ประณีต ลึกซึ้ง เกิดจากสาระจริง จิตสำนึกที่ดี เป็นการดึงคนเข้ามาเรียนรู้ทำให้เกิด Social DNA ขึ้น

ดังนั้น R2R จะสามารถสร้างสรรค์ สู่การเปลี่ยนแปลง ได้โดย

- นำ R2R มาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นเครื่องมือแห่งการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน สร้างจิตสำนึก อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ใหญ่ที่สุดของการเปลี่ยนแปลงประเทศ
- จัดตั้งสถาบันส่งเสริม R2R เพื่อพัฒนาประเทศ ที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยการดูแลของ รศ.นพ.เชิดชัย นพ.ณัฏฐ์ สโรบล และ อาจารย์ นพ.อัครินทร์ นิมมานนิตย์ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ทางด้านนี้มานาน ส่งผลให้มีคนเห็นใจและเชื่อถือ
- เชื่อมโยงเครือข่ายผู้มีฉันทะ วิริยะ และทักษะ ไปยังส่วนงานต่างๆ เช่น การศึกษา ภาคธุรกิจ ฯลฯ ทำให้เกิดความสุข เกิดปัญญา เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในทางที่ดีขึ้น
- การเกิดเครือข่าย R2R พัฒนาประเทศ ที่ครอบคลุมทั้งประเทศ เกิดเป็น Social Brain ที่ใช้ปัญญา เกิดความสร้างสรรค์ ทั่วทั้งประเทศ สอดคล้องกับเป้าหมายของประเทศไทยว่า ในปี 2575 จะเปลี่ยนแปลงเป็นประเทศแห่งศรัทธา
- การจัดสรร 5% ของงบงานประจำมาใช้เพื่อการวิจัย ไม่มีผลกระทบต่องบประมาณกลาง

สุดท้าย R2R จะทำให้ “ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ และสร้างสรรค์ นี้ก็จะเปลี่ยนแปลงประเทศไทย”